

Vsak napačen odgovor učitelj pridno popravlja, učenec pa ponavlja, kajti ustno izraževanje mislij je prelaz k pismeni predstavi mislij. Pri stvarni razpravi beril, posebno pri ponavljanji tega, kar se je čitalo — seveda na stavljena vprašanja — učenec prav mnogo govori. Pogosto in čestokrat tudi brezmiselno čitanje ne pospešuje otrokovega izraževanja, ampak le povpraševanje po vsebini.

Prav dobre vaje za spisje so tudi vaje v učenji na pamet in to takoj od prvega šolskega leta do najvišje stopinje ljudske šole. Jezik uzornega berila, ki se ga je učil učenec na pamet, postane učenčeva last in vsled tega je tudi na pravi način prednaša; naposled se pa učenčev jezik in jezik uzornega berila nekako zjedinita med sabo.

Na ta način se učenec v prvem šolskem letu najbolje pripravlja za spisje — ustno izraževanje mislij, katero je pripravljano za pismeno izraževanje mislij, kajti otroka moramo tudi vaditi, da zna svoje misli tudi zapisati.

Kadar navadimo otroka toliko, da zna posamezne črke bolj ali manj na ploščico pravilno pisati, smo storili prvi korak za pismeno izraževanje mislij. Takoj po premaganji teh mehaničnih težav pri pisanji začno otroci prepisovati zloge in potem pa pojedine besede. Pismeno naj se naštevajo ali zapisujejo, oziroma prepisujejo s šolske deske ali iz knjige imena oseb, živalij, rečij itd., ki jih vidijo otroci v šoli, zunaj šole, doma, na polji itd. Sploh naj otroci to, o čemur se ustno izražujejo, če le možno, tudi zapisujejo, oziroma prepisujejo. Tako prepisovanje je ponavljanje že priučene tvarine iz nazornega nauka, ki se je prej dobro ustno pogovorila. **J. Dimnik.** (Dalje prih.)

Korist šolskega popisovanja.

Nalog obligatnega šolskega popisovanja od hiše do hiše je za kranjsko šolstvo menda še le nekako novorojeno dete. Pač pa ga je šolsko oblastvo po sosednem Stajerskem že davno zaukazalo, ter se vestno goji in ne brez uspeha. Zakon z 20. vel. srpana 1870 ga tudi naravnost ne zahteva, ampak veli, naj krajni šolski svet voditelju za šolo ugodne otroke osem dnij pred začetkom šole izroči. To se pa navadno opušča in voditelj si prepiše za vsako leto otroke v svojo matico iz krstne knjige. Ta je najkrajši pot, a vendar ne zadostuje, ker se med prebivalci v teku let gode razne premembe v bivališčih in bi bila šolska matica pomanjkljiva. Dalje nas pa lastna skušnja uči, da roditelji svojih v šolsko dobo vstopivših otrok v šolo prve dni ne pripeljejo, ter jih moramo vselej še le na podstavi zakona na to opozarjati in nekako loviti. Čas pa teče, šola je navadno prazna in učitelj ne more niti delovati niti napredovati. Vse drugače pa je

tam, kjer je učitelj pričel šolo na podstavi lastnega šolskega popisovanja od vasi do vasi. Tu vidiš prvi dan napolnjeno šolo z novinci. Vse je v šoli in učitelj ne drži križem rok, dela pridno in otroci so se že precej naučili, ko se morda drugje še le v šolo silijo. Kdaj pa naj učitelj izvršuje šolsko popisovanje? Ta posel ni prijeten, ne donša mu materijelnega dobička, pač pa mu prinese marsikako grenko na uho in mu povzroči tudi nekaj troškov. Na deželi naj se pa izvršuje takrat, ko duhovnik pobira biro ali kolekturo. Ta čas je staro in mlado doma ter gre učitelju vse gladko od rok. Za šolo je pa popisovanje velicega pomena in v vsakem oziru zelo koristno, kajti učitelj stopi sedaj sam pred otroka, kateremu se je slikal od strani roditev in sorodnikov kot pravi strah in tiran, šola pa kot najhujša mučilnica sveta. Otrok zapazivši učitelja na svojem domu, se ga bode sicer malo vstrašil, a ko ga učitelj prijazno nagovori, zginil je strah in veselo mu obljubi že prvi dan v šolo priti. Roditeljem popisovanje tudi koristi, ker velikokrat res ne vedo starosti otrokove ter ga ne opravijo za šolo. Ko pa učitelj nekaj tednov pred začetkom šole roditeljem vse to razloži, imajo priliko otroke za šolo pripraviti in jih pravočasno z vsem potrebnim preskrbeti. Popisovanje pa tudi napravi ožjo zvezo med domom in šolo, kar je za učitelja važno in potrebno. Veliko otrok ima posebna svojstva, bolezni in druge nadloge. Učitelju bi ostalo vse to neznano, kar sedaj roditelji odkrijejo, in to mu je dobro vodilo pri pouku in odgoji.

Tudi pregleda učitelj vsacega otroka in če je telesno ali duševno nerazvit, naznani se to šolski gosposki ter se predlaga v oproščenje za jedno leto. S tem si prihrani mnogo pisarije, roditelji se pa ognejo nepotrebnih potov. — Končno nam popisovanje dá priliko, poiskati one otroke, ki so se iz tujih vasi v naše naselili, pa se šoli ne mislijo javiti, ter bi se ji radi odtegnili, in v nasprotnem slučaju pa se zopet poučimo o izseljenji domačih otrok, ter dobimo priliko jih zabeležiti v domačih spisih in jih dalje tujim voditeljstvom za šolo oglasiti. Slednjič pa pregleda učitelj pri popisovanji tudi druge razmere, katere šolskemu obisku nasprotujejo in ga otežujejo, kakor oddaljenost krajev, kakovost potov in družinske razmere, katere so mu dobro vodilo pri pouku, kakor tudi pri obravnavi šolskih zamud. Iz tega je razvidno, da je šolsko oblastvo pravo zadelo, ko nam je zaukazalo šolsko popisovanje; sicer je s tem činom res naložila voditeljem precej težavnih potov in mnogo truda, a na drugi strani je pa storjen korak do rednega šolskega obiska in tesneje zveze med domom in šolo. Zatorej nam ne bodi to delo pretežavno in nadležno, ampak redno in vestno ga vsako leto z veseljem izvršujemo, ker ono nam je velik pripomoček do boljšega uspeha v šoli.

Jakob Cepuder.

